

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่
อำเภอน้ำปาด ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด
จังหวัดอุตรดิตถ์

คำนำ

รายงานกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่อำเภอป่าตอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเข็มทิศและแผนยุทธศาสตร์ในการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอป่าตอง จังหวัดอุดรธานี ท่ามกลางบริบทความท้าทายของโลกยุคปัจจุบัน ทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความผันผวนของตลาด และการเข้าสู่สังคมสูงวัยของแรงงานภาคเกษตร ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้และเสถียรภาพของครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่

อำเภอป่าตองเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงทางด้านเกษตรกรรม มีสินค้าอัตลักษณ์ที่โดดเด่นระดับโลกอย่าง "สับปะรดห้วยมุ่น" (GI) และพืชเศรษฐกิจสำคัญอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจพบว่ารายได้ภาคเกษตรเฉลี่ยยังคงต้องการยกระดับอย่างเร่งด่วน คณะทำงานจึงได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบภายใต้หลักการ "การบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์" (Results-Based Management: RBM) และกรอบการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-based Development) เพื่อจัดทำโครงการที่มุ่งเน้นการใช้นวัตกรรมดิจิทัล การสร้างระบบทวนสอบย้อนกลับ (Traceability) และการส่งเสริมคนรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ให้เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก

เนื้อหาในรายงานฉบับนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (Prioritization Matrix) และข้อเสนอโครงการเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรธานี "เมืองมหัศจรรย์แห่งผลไม้" เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่บูรณาการตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง อย่างเป็นรูปธรรม

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรของอำเภอป่าตอง ให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเติบโตอย่างยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอป่าตอง
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ .

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง
 - ๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ๑
 - ๑.๒ อาณาเขต ๑
 - ๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง ๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ
 - ๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม ๒
 - ๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน ๔
 - ๒.๓ กลุ่มชุดดิน ๔
๓. ลักษณะภูมิอากาศ
 - ๓.๑ ฤดูกาล ๙
 - ๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ ๙
๔. เส้นทางคมนาคม
 - ๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล ๙
 - ๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ ๑๐
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน
 - ๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ ๑๐
 - ๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ ๑๐
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ๑๒

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ ๑๔
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI ๑๕

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร
 - ๑.๑ เกษตรกร ๑๖
 - ๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร ๑๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๖
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๖
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๙
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๙
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๓๐
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๐
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๑
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๓๒
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๓
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๕
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๙
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๙
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๑
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๑
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๑๒
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๒
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๓
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๔
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๔
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๕
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๖
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๖
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๗
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๗
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๗
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๘
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๙
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๙
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๐
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๑
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๒
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๓
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๓
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๕
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกสับปะรด	๒๖
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตสับปะรด	๒๗
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๘
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๓๐
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๑
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๑
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า สับปะรด อำเภอหน้าป่าด	๓๒
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๓
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๕

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๔
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๘
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๓
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกสับปะรด	๒๖
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๗
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๘
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกสับปะรด	๒๙
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๓๐

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น ๗ ตำบล ๕๘ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๑ แห่ง

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน ๗ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล หมู่ที่	ตำบลแสน ตอ	ตำบลบ้านฝาย	ตำบลน้ำไคร้	ตำบลเด่นเหล็ก	ตำบลน้ำไผ่	ตำบลห้วยมุ่น	ตำบลท่าแฝก
๑	บ้านท่านา	บ้านฝาย	บ้านน้ำไคร้	บ้านท่าโพธิ์	บ้านนาฝักฮาด	บ้านห้วยโป่ง	บ้านจอมถ้ำ
๒	บ้านห้วยไคร้	บ้านใหม่	บ้านนากล่า	บ้านน่าน้ำพาย	บ้านห้วยเตือ	บ้านห้วยมุ่น	บ้านจอมมด
๓	บ้านห้วยหูด	บ้านนาควาง	บ้านห้วยแมง	บ้านเด่นเหล็ก	บ้านต้นขนุน	บ้านโป่งปูน	บ้านจอมสัก
๔	บ้านแสนตอ	บ้านม่วง	บ้านปางเกลือ	บ้านต้นม่วง	บ้านห้วยคอม	บ้านห้วยพร้าว	บ้านห้วยผึ้ง
๕	บ้านสวน	บ้านทรายขาว	บ้านห้วยน้ำไหล	บ้านปากห้วยแค	บ้านห้วยเนียม	บ้านโป่งพาน	บ้านปากกั้ง
๖	บ้านนาคันทุง	บ้านหนองแห้ว	บ้านวังผาชัน	บ้านแก่งปลาจ้อย	บ้านเพี้ย	บ้านธรรมวงศ์	บ้านเด่นยาว
๗	บ้านห้วยนา	บ้านชำปูน	บ้านปางกรุง		บ้านกม่อนแก้ว	บ้านส่องสี	บ้านวังน้ำตัน
๘	บ้านปากปาด	บ้านโคกทรายขาว	บ้านนากล่า		บ้านปางขามป้อม	บ้านมณีแก้ว	บ้านห้วยไผ่
๙	บ้านห้วยไคร้	บ้านโพนทอง	บ้านห้วยแมง				บ้านผาผึ้งน้อย

ที่มา: ที่ว่าการอำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุตรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
แสนตอ	๑๓๐,๑๒๒.๐๐	๑๒๗,๗๔๐.๗๕	๒,๓๘๑.๒๕	๙	๓,๙๖๓
บ้านฝาย	๑๐๑,๓๘๘.๐๐	๑๐๑,๓๘๘.๐๐	-	๙	๒,๕๐๑
เด่นเหล็ก	๑๑๓,๑๑๒.๐๐	๑๑๓,๑๑๒.๐๐	-	๖	๑,๔๐๒
น้ำไคร้	๑๕๗,๐๘๑.๐๐	๑๕๗,๐๘๑.๐๐	-	๙	๑,๙๙๙
น้ำไผ่	๒๒๗,๑๐๔.๐๐	๒๒๗,๑๐๔.๐๐	-	๘	๑,๔๘๑
ห้วยมุ่น	๑๗๘,๑๔๗.๐๐	๑๗๘,๑๔๗.๐๐	-	๘	๑,๑๘๓
ท่าแฝก	๓๘๓,๕๓๗.๐๐	๓๘๓,๕๓๗.๐๐	-	๙	๑,๕๓๕
รวม	๑,๒๙๐,๔๙๑.๐๐	๑,๒๘๘,๑๐๙.๗๕	๒,๓๘๑.๒๕	๕๘	๑๔,๐๖๔

ที่มา ๑: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒: สำนักทะเบียนอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ. ๒๕๖๙

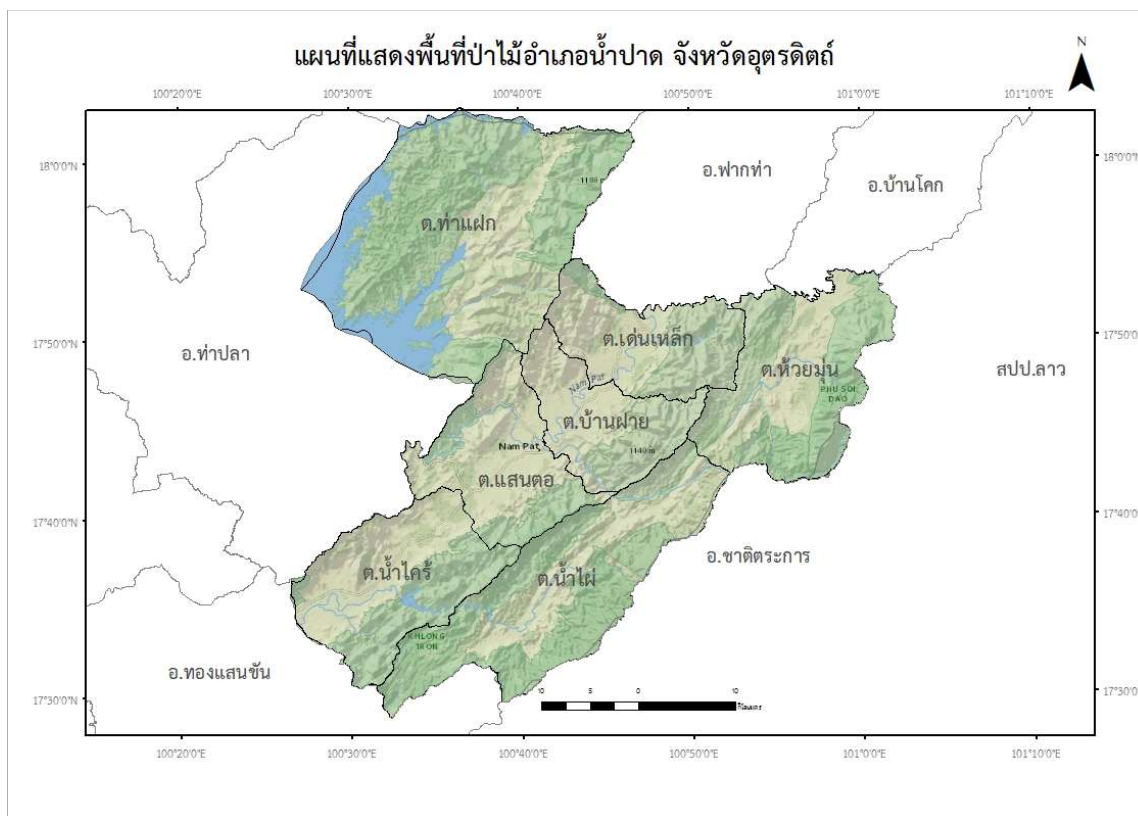
๓: สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลน้ำป่าด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีสภาพพื้นที่เป็นป่าไม้ และภูเขาเป็นส่วนมาก และตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด ๙๘๗,๗๘๖.๐๐ ไร่ โดยพื้นที่ป่าไม้ที่มากที่สุด อยู่ในเขตตำบลท่าแฝก

จำนวน ๒๙๐,๙๓๔ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลน้ำไผ่ จำนวน ๑๙๑,๑๖๗.๐๐ ไร่ ตำบลห้วยมุ่น จำนวน ๑๓๑,๙๙๖.๐๐ ไร่ ตำบลน้ำไคร้ จำนวน ๑๑๖,๔๙๓.๐๐ ไร่ ตำบลแสนตอ จำนวน ๙๓,๕๒๒.๐๐ ไร่ ตำบลเด่นเหล็ก จำนวน ๘๙,๗๕๒.๐๐ ไร่ และตำบลบ้านฝาย จำนวน ๗๓,๙๒๒ ไร่ ตามลำดับ มีพื้นที่ราบระหว่างหุบเขาและเชิงเขาตามแนวคลองตรอน แม่น้ำปาด ห้วยน้ำไคร้ และลำธารสายต่าง ๆ เป็นพื้นที่ราบสำหรับทำการเกษตร จำนวน ๒๑๐,๔๙๙.๖๐ ไร่ พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๘๖,๕๙๐.๕๙ ไร่

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

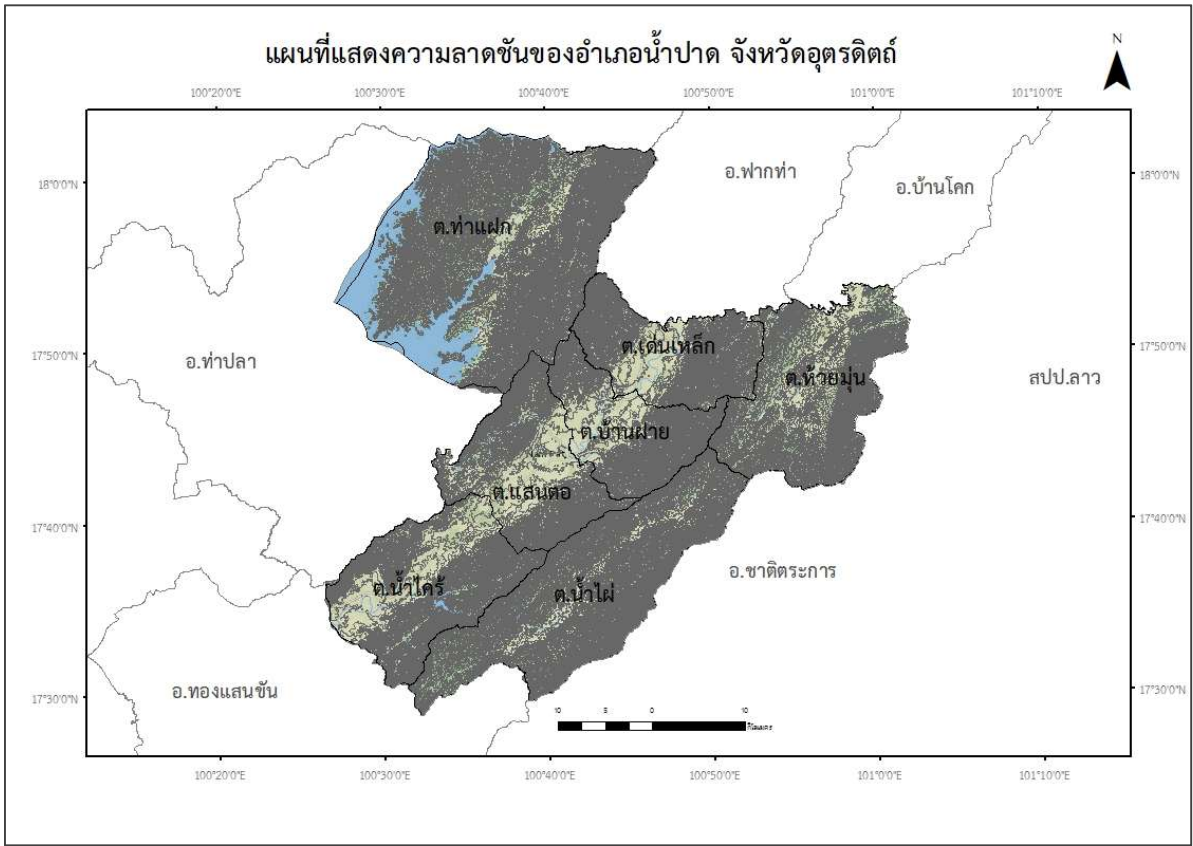
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
แสนตอ	๑๓๐,๑๒๒.๐๐	๙๓,๕๒๒.๐๐	๗๑.๘๑
บ้านฝาย	๑๐๑,๓๘๘.๐๐	๗๓,๙๒๒.๐๐	๗๒.๙๑
เด่นเหล็ก	๑๑๓,๑๑๒.๐๐	๘๙,๗๕๒.๐๐	๗๙.๓๕
น้ำไคร้	๑๕๗,๐๘๑.๐๐	๑๑๖,๔๙๓.๐๐	๗๔.๑๖
น้ำไผ่	๒๒๗,๑๐๔.๐๐	๑๙๑,๑๖๗.๐๐	๘๔.๑๘
ห้วยมุ่น	๑๗๘,๑๔๗.๐๐	๑๓๑,๙๙๖.๐๐	๗๔.๐๙
ท่าแฝก	๓๘๓,๕๓๗.๐๐	๒๙๐,๙๓๔.๐๐	๗๕.๘๖
รวม	๑,๒๙๐,๔๙๑.๐๐	๙๘๗,๗๘๖.๐๐	๗๙.๕๕

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีสภาพพื้นที่ประกอบไปด้วยดินหลายชนิด มีทั้งดินลึกและดินตื้น บางแห่งมีก้อนกรวดและก้อนหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน หรือกระจายตามผิวดิน มีการระบายน้ำดี จนถึงระบายน้ำมากเกินไป ลักษณะเนื้อดิน สีของดินและปฏิกิริยาดินแตกต่างกันไป มีพื้นที่ลาดชันสูงสุดอยู่ในเขตตำบลห้วยมุ่น ซึ่งมีความลาดชัน ร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ทรัพยากรดินในอำเภอน้ำปาด เป็นดินในพื้นที่ลาดชันสูง จำนวน ๙๑๘,๘๙๘.๗๐ ไร่ ดินในพื้นที่ดอน ในเขตแห้ง จำนวน ๓๐๐,๕๔๐.๑๐ ไร่ พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๖๔,๖๓๙.๑๖ ไร่ และดินในพื้นที่ราบลุ่ม จำนวน ๖,๔๑๑.๔๘ ไร่ โดยมีกลุ่มชุดดินที่เหมาะสมสำหรับเพาะปลูกพืช จำนวน ๑๕ กลุ่ม ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๗

เป็นกลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้า มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแก่ ดินล่าง

เป็นดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อน สีเทาหรือน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดินปฏิกิริยา เป็นกรดปานกลางถึงด่างปานกลาง

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลแสนตอ ตำบลน้ำไคร้ ตำบลบ้านฝาย

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ส่วนดินล่างเป็นชั้นดินแน่นทึบที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อน ถึงสีเทาพบจุดประพวงสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนโดยมากจะมีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่างมักมีปฏิกิริยาเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัด แต่ถ้ามีก้อนปูนปะปน จะมีปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่างจัด ตามปกติในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือเกิดขึ้นทั่วไปบนผิวดิน

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินชลบุรีชุดดินไชยา ชุดดินโคกสำโรง ชุดดินเขาย้อย

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลเด่นเหล็ก ตำบลน้ำไคร้ ตำบลบ้านฝาย

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒๒

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินสีมากที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน หรือดินทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา ในดินชั้นล่างบางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุ เป็นชั้นบาง ๆ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลท่าแฝก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒๔

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก วัตถุต้นกำเนิดดินเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อละเอียด ที่มาจากหินต้นกำเนิดชนิดต่าง ๆ ทั้งหินอัคนี หินตะกอน หรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขา เป็นดินสีมาก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลแสนตอ ตำบลบ้านฝาย

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลางเกิดพบบริเวณพื้นที่ดอนที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขาเป็นดินสีมากที่มีการระบายน้ำดี ถึงดีปานกลางเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อละเอียด หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ดอนที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา เป็นดินสีมากที่มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินบ้านจ้อง เชียงของ โชคชัย แม่แตง และชุดดินปากช่อง

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลห้วยมุ่น ตำบลน้ำไผ่ ตำบลท่าแฝก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำนํ้า พบบนสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือที่ราบตะกอนน้ำพา พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินสี

มาก การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินทรายแป้งหรือดินร่วนละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึกๆมีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ดินชั้นบนมักมีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่าง ถ้ามีก้อนปูนปะปน มีปฏิกิริยาเป็นกลางถึงต่างจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๕

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลท่าแฝก ตำบลน้ำไคร้

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในชั้นดินล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลางเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่ส่วนใหญ่มาจากหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงเพชร ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินลำสนธิ ชุดดินน้ำดุก ชุดดินหาดุพนม ชุดดินตะพานหิน

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลแสนตอ ตำบลเด่นเหล็ก ตำบลน้ำไคร้ ตำบลบ้านฝาย ตำบลท่าแฝก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ส่วนดินชั้นล่างในระดับความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม. เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาล ดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดงและมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลางเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียว พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลาง

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินดอนไร่ ชุดดินด่านซ้าย ชุดดินห้างฉัตร ชุดดินโคราข ชุดดินมาบอบน ชุดดินสตึก ชุดดินวาริน และชุดดินยโสธร

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลห้วยมุ่น ตำบลบ้านฝาย ตำบลน้ำไคร้ ตำบลน้ำไผ่ ตำบลเด่นเหล็ก ตำบลแสนตอ

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนหยาบ สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในชั้นดินล่าง ในบางบริเวณมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ปฏิกิริยาดิน เป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้น ๆ ของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา พบบนสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา เป็นพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินเพชรบูรณ์ ชุดดินปราณบุรี ชุดดินสีคิ้ว

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลแสนตอ

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ เป็นพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็น

ลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินร่วนหยาบ ดินมีสีน้ำตาล สีเหลือง หรือแดง และอาจพบจุดประสีต่าง ๆ ในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลน้ำไผ่ ตำบลน้ำไคร้ ตำบลบ้านฝาย

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ไตลงไปเป็นชั้นทรายสีขาวและดินล่าง ระหว่างความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรืออิมัส สีน้ำตาล สีแดง ชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกันแน่นแข็งเป็นชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลางพบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล พบบนพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์ มีการระบายน้ำดีปานกลาง

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินจักราช ชุดดินชุมพวง ชุดดินหุบกะพง ชุดดินห้วยแกลง ชุดดินสันป่าตอง ชุดดินยางตลาด

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลห้วยมุ่น ตำบลแสนตอ ตำบลน้ำไคร้ ตำบลบ้านฝาย

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก มักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมี ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลางเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากทั้งหินตะกอน หรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่น ลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินตื้นมีการระบายน้ำดี

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินเพชรบูรณ์ ชุดดินปราณบุรีชุดดินสีคว

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ทุกตำบล

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มชุดดินที่ เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่าง ๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัดเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทาง ไม่ไกลนักวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวกหินตะกอน หรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่ริม ชุดดินน้ำซุน ชุดดินพะเยา ชุดดินท่ายาง

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลห้วยมุ่น ตำบลบ้านฝาย ตำบลน้ำไคร้ ตำบลท่าแฝก ตำบลเด่นเหล็ก ตำบลแสนตอ

๑๔) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

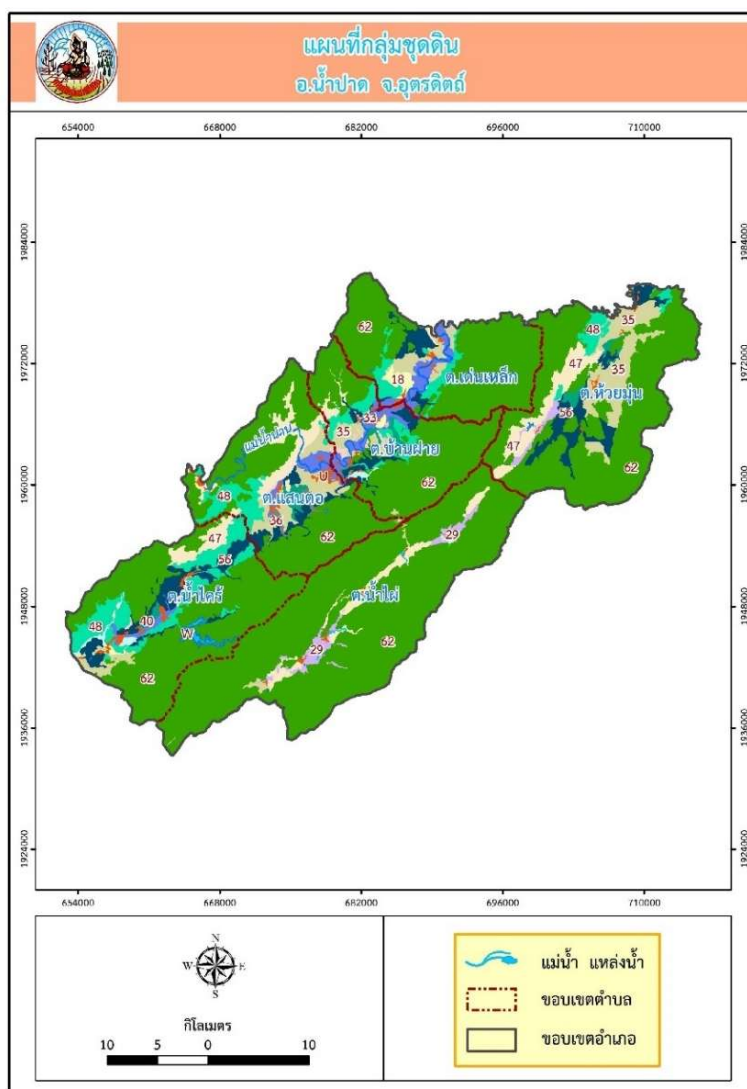
เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินตอนบนช่วง ๕๐ ซม. เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นพบหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลางเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทั้งหมดในระยะทาง

ไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ตอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกลับปานกลาง มีการระบายน้ำดี

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน ชุดดินกบินทร์บุรี ชุดดินโป่งตอง ชุดดินสุรินทร์ ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลห้วยมุ่น ตำบลบ้านฝาย ตำบลน้ำไคร้ ตำบลเด่นเหล็ก ตำบลแสนตอ

๑๕) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

กลุ่มชุดดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไป แล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรควรสงวนไว้เป็นป่าธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร พบชุดดินชุดนี้ทุกตำบล

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

อำเภอป่าตอง จังหวัดภูเก็ต มีสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ฤดูร้อนมีอากาศร้อนจัด ฤดูฝนมีฝนตกชุก ฤดูหนาวอากาศค่อนข้างหนาวเย็น โดยสามารถแบ่งตามฤดูกาลได้ ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคม ถึง มิถุนายน
- ฤดูฝน ช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน
- ฤดูหนาว ช่วงเดือนตุลาคม ถึง กุมภาพันธ์

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน			←			→						
ฤดูฝน							←		→			
ฤดูหนาว	←	→								←	→	

ที่มา: <https://th.weatherspark.com/y/๑๑๓๕๗๓/สภาพอากาศโดยเฉลี่ย-ใน-ป่าตอง-ไทย-ตลอดปี, พ.ศ. ๒๕๖๙>

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝน รวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝน เฉลี่ย (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝน สูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๑๖๑.๐๐	๑๑๖.๑๐	๑๑๐	กันยายน	๔๑	๑๓	๒๗
๒๕๖๕	๒,๕๖๖.๔๐	๒๑๓.๙๐	๑๑๖	กันยายน	๔๐	๑๕	๒๗
๒๕๖๖	๙๘๓.๒๐	๘๑.๙๐	๙๖	กันยายน	๔๓	๑๖	๒๗
๒๕๖๗	๑,๓๗๙.๖๐	๑๑๔.๙๗	๗๘	สิงหาคม	๔๓	๑๘	๒๘
๒๕๖๘	๑,๑๙๒.๙๐	๑๗๐.๔๑	๔๘	พฤษภาคม	๓๘	๑๔	๒๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๙

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอป่าตองมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

ถนนทางหลวงหมายเลข ๑๑๗ – เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจากจังหวัดเข้าสู่อำเภอป่าตอง และเชื่อมต่อจากอำเภอป่าตองไปอำเภอปากท่าและอำเภอบ้านโคก จนถึงจุดผ่านแดนถาวรภูตู่ ถนนสายนี้ผ่านพื้นที่ตำบลต่าง ๆ โดยเฉพาะตำบลแสนตอและตำบลบ้านฝาย

ถนนทางหลวงหมายเลข ๑๒๓๙ – เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมต่อระหว่างตัวอำเภอป่าตองไปยังตำบลห้วยมุ่น

ถนนทางหลวงหมายเลข ๑๒๑๒ – เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมต่อระหว่างตัวอำเภอป่าตองไปยังตำบลน้ำไผ่

ถนนทางหลวงหมายเลข ๑๓๓๙ – เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมต่อระหว่างตัวอำเภอป่าตองไปยังตำบลท่าแฝก

ถนนทางหลวงหมายเลข ๑๑๗๖ – เป็นเส้นทางสายหลักของอำเภอน้ำป่าด ใช้เป็นแกนกลางคมนาคมแนวเหนือ - ใต้ เชื่อมพื้นที่ตอนในของอำเภอกับอำเภอปากท่า โดยมีแนวเส้นทางผ่านตำบลแสนตอ ตำบลบ้านฝาย ตำบลเด่นเหล็ก

ทางหลวงชนบทของ รพช.ถนนลาดยาง สายบ้านต้นม่วง หมู่ ๔ ตำบลเด่นเหล็ก

ทางหลวงชนบทของ โยธาธิการ ถนนลาดยาง สายบ้านช้างปูน หมู่ ๗ ตำบลบ้านฝาย

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้
ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๑๗ เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจากจังหวัดเข้าสู่อำเภอน้ำป่าด

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ สายเดินรถบ้านโคก-ปากท่า-น้ำป่าด-อุตรดิตถ์

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๑๐๔๗ เส้นทางระหว่างตัวเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ ถึง อำเภอน้ำป่าด ระยะทาง ๘๐ กิโลเมตร สามารถเชื่อมการคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอทองแสนขัน อำเภอ น้ำป่าด อำเภอปากท่า และอำเภอบ้านโคก

- ทางหลวงหมายเลข ๑๒๖๘ เส้นทางระหว่างอำเภอน้ำป่าด ถึง อำเภอบ้านโคก ระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

- ทางหลวงหมายเลข ๑๑๔๖ (ร่วมจิต - น้ำป่าด) เป็นเส้นทางคมนาคมอีกเส้นทางหนึ่ง ที่เข้าสู่อำเภอน้ำป่าด โดยเริ่มจากเทศบาลตำบลร่วมจิต อำเภอท่าปลา ผ่านเขื่อนสิริกิติ์ จุดทางหลวงหมายเลข ๑๐๔๗ ระยะทาง ๖๐ กิโลเมตร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ดังนี้

- แม่น้ำป่าด มีต้นกำเนิดคือ ภูเขาทุ่งแล้ง ซึ่งเป็นภูเขาที่แบ่งเขตระหว่างประเทศไทย			
กับ สปป.ลาว	เส้นทางที่ลำน้ำป่าด ไหลผ่าน	ตำบลเด่นเหล็ก	หมู่ที่ ๑,๒,๓
		ตำบลบ้านฝาย	หมู่ที่ ๑,๒,๔,๕,๖
		ตำบลแสนตอ	หมู่ที่ ๑,๔,๕
	- ลำน้ำพาย ไหลผ่าน	ตำบลเด่นเหล็ก	หมู่ที่ ๒,๓,๔,๕,๖
	- ลำน้ำพังงา ไหลผ่าน	ตำบลน้ำไผ่	หมู่ที่ ๑,๒
		ตำบลบ้านฝาย	หมู่ที่ ๑,๒,๓
		ตำบลแสนตอ	หมู่ที่ ๔,๖

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

อำเภอน้ำป่าดมีโครงการชลประทานขนาดกลาง คือ อ่างเก็บน้ำคลองตรอน มีต้นกำเนิดในภูเมียง ตำบลน้ำไผ่ อำเภอน้ำป่าด

ไหลผ่านตำบลน้ำไผ่ หมู่ที่ ๓,๔,๕,๗

ตำบลน้ำไคร้ หมู่ที่ ๒,๓,๖

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตुरะบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำ สูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำ เก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
๑	อ่างเก็บน้ำคลองตรอน	น้ำไคร้	๖๔.๐๐	๕๘.๐๐	๒๓,๔๐๐

ที่มา : โครงการชลประทานอุตรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

อำเภอป่าตมมีโครงการชลประทานขนาดเล็กอยู่ ๗ แห่ง คือ

อ่างเก็บน้ำห้วยหูด ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๓ ตำบลแสนตอ พื้นที่รับประโยชน์ทางการเกษตร ๕๐๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำห้วยไคร้ ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลแสนตอ พื้นที่รับประโยชน์ทางการเกษตร ๕๐๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำห้วยม่วงใหญ่ (อพป.) ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลแสนตอ พื้นที่รับประโยชน์ทาง

การเกษตร ๑๕๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำห้วยทรายขาว (อพป.) ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านฝาย พื้นที่รับประโยชน์ทาง

การเกษตร ๕๐๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำห้วยผักชีใหญ่ ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลเด่นเหล็ก พื้นที่รับประโยชน์ทางการเกษตร

๒๐๐ - ๓๐๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำห้วยบ่อทอง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยมุ่น พื้นที่รับประโยชน์ทางการเกษตร ๒๕๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำห้วยโป่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยมุ่น พื้นที่รับประโยชน์ทางการเกษตร ๕๐๐ ไร่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับ ประโยชน์ (ไร่)
		อ่าง เก็บ น้ำ	ท่อ ระบาย น้ำ	ฝาย	ระบบ ส่งน้ำ	สถานี สูบน้ำ	รวม		
๑	แสนตอ	๓					๓	๐.๕๖	๑,๑๕๐
๒	บ้านฝาย	๑					๑	๐.๑๒	๕๐๐
๓	เด่นเหล็ก	๑					๑	๐.๒๑	๒๕๐
๔	ห้วยมุ่น	๒					๒	๐.๘๒	๗๕๐

ที่มา : โครงการชลประทานอุตรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	แสนตอ	๒๗๗	๒๗๗	-	-	๒๗๗	๒๗๗
๒	บ้านฝาย	๒๖๑	๒๖๑	-	-	๒๖๑	๒๖๑
๓	เด่นเหล็ก	๒๔๓	๒๔๓	-	-	๒๔๓	๒๔๓
๔	ท่าแฝก	-	-	-	-	-	-
๕	น้ำไผ่	๑๐๗	๑๐๗	-	-	๑๐๗	๑๐๗
๖	ห้วยมุ่น	๗๗	๗๗	๖๑	๖๑	๑๓๘	๑๓๘
๗	น้ำไคร้	๒๐๐	๒๐๐	-	-	๒๐๐	๒๐๐
	รวม	๑,๑๖๕	๑,๑๖๕	๖๑	๖๑	๑,๔๗๙	๑,๔๗๙

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	แสนตอ	-	๑๐	๑๐
๒	บ้านฝาย	-	๗	๗
๓	เด่นเหล็ก	-	๕	๕
๔	ท่าแฝก	-	๔	๔
๕	น้ำไผ่	-	๑๑	๑๑
๖	ห้วยมุ่น	-	๖	๖
๗	น้ำไคร้	-	๑๓	๑๓
	รวม	๐	๕๖	๕๖

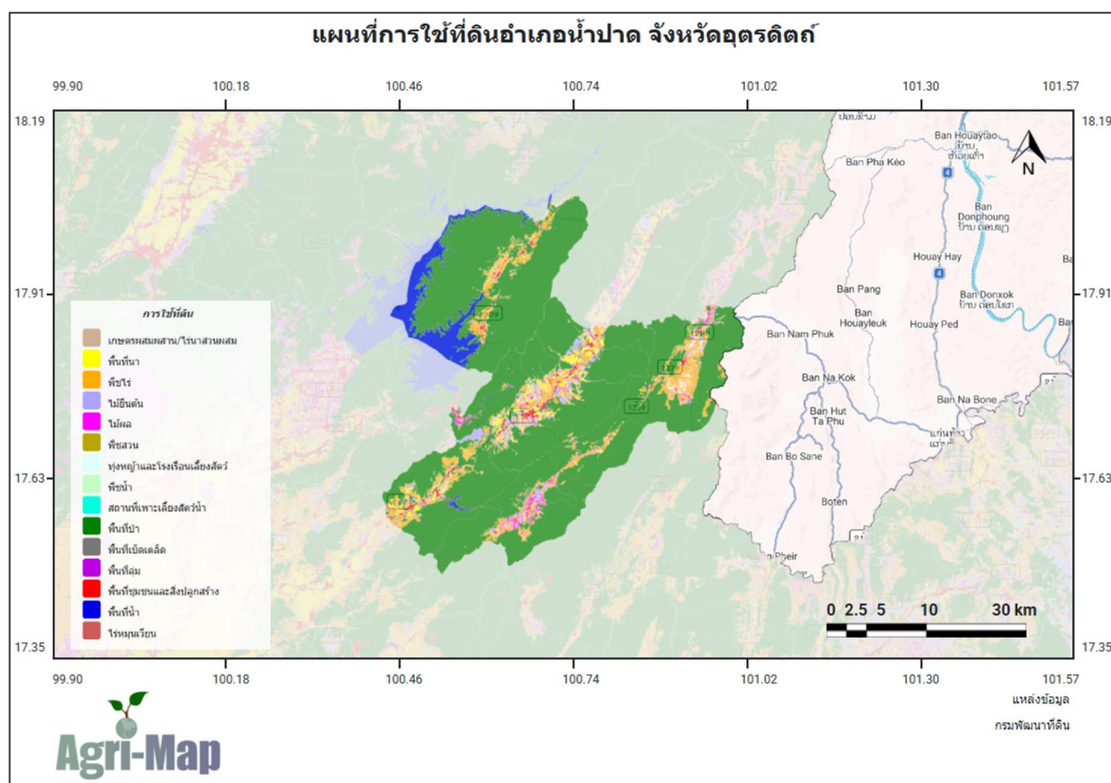
ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๙

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

อำเภอป่าปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนี้ พื้นที่ป่าไม้และภูเขา จำนวน ๙๘๗,๗๘๖.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๘๘ พื้นที่การเกษตร ได้แก่ พื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้า สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๒๑๐,๔๙๙.๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๘ พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๘๖,๕๙๐.๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๔ ของพื้นที่ทั้งหมด

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๙๘๗,๗๘๖.๐๐	๗๖.๘๘
พืชไร่	๑๒๖,๐๖๓.๒๕	๙.๘๑
ไม้ยืนต้น	๒๖,๘๒๒.๘๐	๒.๐๙
ไม้ผล	๒๒,๔๙๐.๗๘	๑.๗๕
พืชสวน	๓๗๔.๐๐	๐.๐๓
พื้นที่นา	๓๔,๕๓๐.๑๖	๒.๖๙
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๓.๒๑	๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๑๙๕.๔๓	๐.๐๒
พื้นที่น้ำ	๖๙,๐๙๗.๑๑	๕.๓๘
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๗,๔๙๓.๔๗	๑.๓๖
รวม	๑,๒๘๔,๘๗๖.๒๑	๑๐๐.๐๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอป่าด มีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๒๑๐,๔๙๙.๖๐ ไร่ (ร้อยละ ๑๖.๓๘ ของพื้นที่อำเภอ) โดยพื้นที่การเกษตรตั้งอยู่นอกเขตชลประทานทุกตำบล อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก บางพื้นที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร อำเภอป่าด จังหวัดอุดรธานี							
		ข้าวนาปี (ไร่)	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	อ้อย (ไร่)	สับปะรด (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	พืชอื่น ๆ (ไร่)	รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
แสนตอ	๑๓๐,๑๑๐	๔,๓๒๖	๒,๔๙๖	๖๙๐	๓๗	๐.	๑๗๔	๘๓๐	๘,๕๕๓
บ้านฝาย	๑๐๑,๓๘๘	๕,๕๑๓	๑,๗๐๑	๑,๐๐๖	๘๓	๐	๒๑๔	๑๒	๙,๐๖๙
เด่นเหล็ก	๑๑๓,๑๑๑	๔,๖๕๓	๑,๘๘๙	๓๘	๗	๐	๘๘	๒,๖๔๖	๗,๖๑๐
น้ำไคร้	๑๕๗,๐๗๐	๓,๙๒๕	๙,๐๖๘	๒,๖๙๓	๐	๐	๔๗๐	๒,๑๙๖	๑๘,๓๕๒
น้ำฝาย	๒๒๖,๙๒๖	๕,๐๙๑	๙๙๓	๙๓๑	๐	๙๔	๒,๔๐๙	๕,๗๗๐	๑๕,๒๘๘
ห้วยมุ่น	๑๗๒,๘๕๗	๑,๗๑๕	๘๗	๕๐	๐	๕,๒๙๘	๔,๗๐๕	๗๔๐	๑๒,๕๙๕
ท่าแฝก	๓๘๓,๔๑๑	๓,๗๔๐	๑๔,๘๕๘	๑๘๐	๐	๐	๐	๓,๕๑๐	๒๒,๒๘๘
รวม	๑,๒๘๔,๘๗๓	๒๘,๙๖๓	๓๑,๐๙๒	๕,๕๘๘	๑๒๗	๕,๓๙๒	๘,๐๖๐	๑๕,๗๐๔	๙๓,๗๕๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าด, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
แสนตอ	๕๔๗	๕๗๓	-	๒๖๑	๙๖๘	๒๒,๓๖๖	๔๙๐	-	-
บ้านฝาย	๔๙๖	๖๖๗	-	๑๔๒	๘๐๐	๒๐,๑๐๖	๑๑๓	๘๙	๑๘
เด่นเหล็ก	๔๔๐	๖๔๔	-	๑๑๕	๕๓๘	๑๗,๐๕๐	๑๗๒	-	-
น้ำไคร้	๓๘๗	๖๐๗	-	๕๐๒	๓๐๔	๑๕,๑๙๒	๑๕๘	๔๒	-
น้ำฝาย	๕๓๗	๔๙๙	-	๒,๖๒๓	๕๔๒	๒๐,๘๖๑	๒๘๘	-	-
ห้วยมุ่น	๒๙๖	๗๕	-	๓๑	๘๙๓	๘,๑๓๒	๑๔๔	-	-
ท่าแฝก	๖๙๕	๙,๖๑๘	-	๑,๗๑๕	๘๕	๒๐,๘๙๖	๓๖๓	๔๓	-
รวมทั้งหมด	๓,๓๙๘	๑๒,๖๘๓	-	๕,๓๘๙	๔,๑๓๐	๑๒๔,๖๐๓	๑,๗๒๘	๑๗๔	๑๘

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอป่าด, พ.ศ.๒๕๖๙

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ (สุกร)๑.....ฟาร์ม คือ

ชื่อฟาร์มอุดรดิตถ์ ที่ตั้ง หมู่ที่ ๕ ตำบลน้ำไคร้

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
แสนตอ	๒๑๔	-	-	-	๒๑๔	-	-
บ้านฝาย	๔๖	-	-	-	๔๖	-	-
เด่นเหล็ก	๑๒๔	-	-	-	๑๒๔	-	-
น้ำไคร้	๑๒๖	-	-	-	๑๒๖	-	-
น้ำไผ่	๑๑	-	-	-	๑๑	-	-
ห้วยมุ่น	๖๕	-	-	-	๖๕	-	-
ท่าแฝก	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	๕๘๖	-	-	-	๕๘๖	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอท่าปลา, พ.ศ.๒๕๖๙

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

อำเภอป่าตอ จังหวัดอุดรธานีมีการเพาะปลูกสับปะรดส่วนใหญ่อยู่ในตำบลห้วยมุ่นและตำบลน้ำไผ่ มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดประมาณ ๑๐,๙๑๔ ไร่ ผลผลิตประมาณ ๒๖,๒๙๘ ตันต่อปี มีการปลูกตามไหล่เขา และพื้นที่ราบบางส่วน ได้รับการจดทะเบียนประกาศจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาให้ขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ชื่อสินค้า “สับปะรดห้วยมุ่น” คำขอเลขที่ ๕๕๑๐๐๐๘๘ ทะเบียนเลขที่ สข ๕๖๑๐๐๐๕๖ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๖ มีลักษณะเด่นคือ ผิวบาง ตาตื้น เนื้อหนานุ่ม สีเนื้อเหมือนน้ำผึ้ง รสชาติหวาน หอม ฉ่ำน้ำ ไม่ระคายลิ้น ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ ใบมีสีเขียวเข้ม และเป็นร่องตรงกลางใบ

ผิวใบด้านบนเป็นมันเงา ใต้ใบมีสีเทาเงิน บริเวณกลางใบมักมีสีแดงอมน้ำตาล ขอบใบเรียบมีหนามเล็กน้อยบริเวณปลายใบ กลีบดอก สีม่วงอมน้ำเงิน ผลมีขนาดและรูปร่างต่างกันไป มีน้ำหนักผลเฉลี่ย ๒.๕ กิโลกรัม เปลือกผลเมื่อดิบสีเขียวคล้ำ เมื่อแก่จัดจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมส้มบริเวณด้านล่างของผลประมาณครึ่งหนึ่ง ก้านผลสั้นมีเสี้ยนใหญ่ เนื้อสีเหลืองอ่อน แต่จะเปลี่ยนเป็นสีเข้มในฤดูร้อน

การเก็บเกี่ยวผลผลิต “สับปะรดห้วยมุ่น” ในพื้นที่ตำบลน้ำไผ่ มีลักษณะเป็นทั้งผลผลิตในฤดูและนอกฤดู ดังนี้

ในช่วงฤดูปกติ เกษตรกรจะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม และจะมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากที่สุดในช่วงกลางเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม

สำหรับผลผลิตนอกฤดู จะเริ่มเก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนเมษายน ขณะที่ช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยที่สุด

ด้านการตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบสับปะรดบริโภคสด ราคาจำหน่ายเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละประมาณ ๑๕-๓๐ บาท โดยจำหน่ายให้กับล้งรับซื้อและพ่อค้าคนกลาง เพื่อนำไปกระจาย

ต่อหรือส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรดกระป๋องต่อไป

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุฑเรือและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครุฑเรือ และประชากร

ที่	ตำบล	ครุฑเรือทั้งหมด	ครุฑเรือเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	แสนตอ (นอกเขตเทศบาล)	๒,๓๔๐	๖๖๒	๒,๔๐๘	๒,๕๓๐	๔,๙๓๘
	แสนตอ (ในเขตเทศบาล)	๑,๖๒๓	๒๒๑	๑,๓๒๑	๑,๔๔๐	๒,๗๖๑
๒	บ้านฝาย	๒,๕๐๑	๑,๑๘๓	๓,๒๒๙	๓,๓๑๙	๖,๕๔๘
๓	เด่นเหล็ก	๑,๔๐๒	๘๗๕	๑,๙๔๐	๑,๙๘๕	๓,๙๒๕
๔	น้ำไคร้	๑,๙๙๙	๙๙๙	๒,๘๐๗	๒,๘๐๖	๕,๖๑๓
๕	น้ำไผ่	๑,๔๘๑	๘๘๕	๒,๐๑๓	๑,๙๔๕	๓,๙๕๘
๖	ห้วยมุ่น	๑,๑๘๓	๗๔๖	๑,๔๗๒	๑,๔๗๖	๒,๙๔๘
๗	ท่าแฝก	๑,๕๓๕	๙๑๓	๒,๒๖๙	๒,๑๘๑	๔,๔๕๐
รวม		๑๒,๖๖๒	๖,๔๘๒	๑๗,๔๕๙	๑๗,๖๘๒	๓๕,๑๔๑

ที่มา ๑: สำนักทะเบียนอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒: สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๓: สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครุฑเรือเกษตรกรจำแนกตามอายุ

อำเภอน้ำปาด มีครุฑเรือเกษตรกร จำนวน ๖,๔๘๒ ครุฑเรือ โดยมีหัวหน้าครุฑเรือเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี มากที่สุด จำนวน ๒,๑๑๙ ครุฑเรือ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๙ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒,๐๖๓ ครุฑเรือ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๓ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑,๖๑๙ ครุฑเรือ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครุฑเรือจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือ	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๐๖๓	๓๑.๘๓
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๑๑๙	๓๒.๖๙
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๖๑๙	๒๔.๙๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๕๐๔	๘.๓๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๓๓	๒.๐๕
๑๘ - ๒๕ ปี	๘	๐.๑๒
รวม	๖,๔๘๒	๑๐๐

ที่มา : ระบุฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, พ.ศ. ๒๕๖๙ (ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘)

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอป่าตอง มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๖,๒๗๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๕

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖,๑๖๙	๙๕.๑๗
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๑๓	๔.๘๓
รวม	๖,๔๘๒	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าตอง, พ.ศ. ๒๕๖๙

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอป่าตอง ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๓,๖๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒๘ รองลงมาคืออื่น ๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓,๓๓๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐๑ และเช่า จำนวน ๙๒๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๓,๖๗๐	๔๖.๒๘
อื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)	๓,๓๓๑	๔๒.๐๑
เช่า	๙๒๙	๑๑.๗๒
รวม	๕,๙๓๐	๑๐๐

ที่มา : ระบุฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘)

หมายเหตุ ๑. ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

๒. เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒,๔๕๗	๘๓๗	๒๐	๓,๓๑๑	๕,๖๒๕

ที่มา : ระบุฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘)

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ของเกษตรกรอำเภอป่าตอง ส่วนใหญ่มาจากภาคการเกษตร และมีบางส่วนที่ได้จากนอกภาคการเกษตร รายได้ในภาคการเกษตร เฉลี่ย ๕๒,๕๗๐ บาท/ครัวเรือน/ปี รายได้นอกภาคการเกษตร เฉลี่ย ๓๒,๘๙๒ บาท/ครัวเรือน/ปี

๗) สิ้นเชื้อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอป่าตอง มีหนี้สินในภาคการเกษตรอยู่ในช่วงน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑๗ รองลงมาอยู่ในช่วง ๖๐,๐๐๐-๑๑๙,๙๙๙ บาท ร้อยละ ๑๘.๔๘ และช่วง ๑๒๐,๐๐๐-๑๗๙,๙๙๙ บาท และ ๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท ร้อยละ ๒.๑๗

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชากรอำเภอป่าตองส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ มีบางส่วนที่นับถือศาสนาคริสต์

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

อำเภอป่าตอง มีภาษาท้องถิ่น คือ ภาษาลาวพวน และมีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาและยังปฏิบัติอยู่ ดังนี้

๑. งานพญาปาด และเทศกาลหอม กระเทียม จัดในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี
๒. ประเพณีสงกรานต์และพิธีสงฆ์พญาปาด จัดในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี
๓. ทำบุญเทศกาลเข้าพรรษา และทอดกฐินประจำปี
๔. ประเพณีบุญข้าวจี จัดในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ของทุกปี
๕. ประเพณีลอยกระทง จัดในช่วงเดือน พฤศจิกายนของทุกปี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ยังมีการสืบทอด ได้แก่ การจักสาน โดยมีผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ หวดหนึ่งข้าวเหนียว กระติบข้าว ตะขอลายน้ำไหล เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีผ้าทอมือ ที่มีลายเอกลักษณ์ประจำถิ่น ได้แก่ ผ้าทอลายน้ำไหล

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอป่าตอง มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๖ กลุ่ม สมาชิก ๖๑ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่ม สมาชิก ๓๑ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๓๗ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔๖ แห่ง สมาชิก ๑,๐๕๓ ราย สหกรณ์จำนวน ๒ แห่ง และกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๕ กลุ่ม สมาชิก ๖๑๐ ราย

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
แสนตอ	๑	๑๐	-	-	๑	๑๐	๕	๑๐๘	๑	-	-	-
บ้านฝาย	๑	๑๐	-	-	๑	๑๐	๑	๑๕	-	-	๑	๒๐
เด่นเหล็ก	-	-	๑	๑๐	-	-	๑๔	๓๐๐	-	-	๑	๔๕
น้ำไคร้	๒	๒๑	๒	๒๑	-	-	๙	๒๘๐	-	-	๓	๒๒๒
น้ำไผ่	๑	๑๐	-	-	-	-	๑	๑๒	-	-	๓	๑๑๓
ห้วยมุ่น	-	-	-	-	-	-	๔	๘๗	-	-	๑	๓๖
ท่าแฝก	๑	๑๐	-	-	๑	๑๗	๑๒	๒๕๑	๑	-	๖	๑๗๔
รวม	๖	๖๑	๓	๓๑	๓	๓๗	๔๖	๑,๐๕๓	๒	-	๑๕	๖๑๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอป่าตอง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๖
เครื่องตี	๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๑
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑๖
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	๕๔

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอน้ำปาด,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ลำดับ	ชื่อ	ที่ตั้ง		จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่	ตำบล	
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่คุณภาพดี บ้านท่าโพธิ์	๑	เด่นเหล็ก	๒๘
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด ม.๖ แก่งปลาจ้อย	๖	เด่นเหล็ก	๓๘
๓	หอมแตงน้ำปาด	๔	เด่นเหล็ก	๑๐
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหอมแตงบ้านน้ำพาย	๒	เด่นเหล็ก	๔๐
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าโพธิ์	๑	เด่นเหล็ก	๑๘
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวพันธุ์ผสม	๑	เด่นเหล็ก	๒๘
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนบ้านเด่นเหล็ก	๓	เด่นเหล็ก	๒๖
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรขุน	๓	เด่นเหล็ก	๒๐
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแคหมูไร่บ้านแก่งปลาจ้อย	๖	เด่นเหล็ก	๑๗
๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเมล็ดพันธุ์พืช บ.ท่าโพธิ์ ม.๑	๑	เด่นเหล็ก	๒๐
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์และของที่ระลึก	๓	เด่นเหล็ก	๑๔
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่ชน	๓	เด่นเหล็ก	๑๕
๑๓	วิสาหกิจชุมชนสุรากลั่นชุมชน	๓	เด่นเหล็ก	๑๔
๑๔	สุรากลั่นบ้านเด่นเหล็ก	๓	เด่นเหล็ก	๑๒
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารและผลผลิตทางการเกษตรบ้านหัวนา	๗	แสนตอ	๑๖
๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดตำบลแสนตอ	๓	แสนตอ	๒๖
๑๗	วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงปลาสัตว์หมู่ที่ ๒,๓,๙ บ้านห้วยไคร้	๙	แสนตอ	๑๘
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์บ้านปากปาด-ท่านา	๑	แสนตอ	๔๐
๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตะไคร้แปรรูปตำบลแสนตอ	๒	แสนตอ	๘
๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนเด่นยาว	๖	แสนตอ	๑๓
๒๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรวบรวมผลผลิตการเกษตรบ้านปากกั้ง	๕	ท่าแฝก	๗
๒๒	วิสาหกิจชุมชนบ้านผาผึ้งน้อย หมู่ ๙	๙	ท่าแฝก	๑๐
๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านห้วยผึ้ง	๔	ท่าแฝก	๓๐

ลำดับ	ชื่อ	ที่ตั้ง		จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่	ตำบล	
๒๔	วิสาหกิจชุมชนงอมมดขี้ดี	๒	ท่าแฝก	๓๔
๒๕	วิสาหกิจชุมชนงอมมดอินเตอร์	๒	ท่าแฝก	๑๕
๒๖	วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์โคพื้นเมืองเพื่อจำหน่าย	๒	ท่าแฝก	๒๒
๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค/กระบือ ตำบลท่าแฝก	๔	ท่าแฝก	๒๖
๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพแปรรูปกล้วยหอมทอง	๙	ท่าแฝก	๒๐
๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่ พืชสวน บ้านงอมสัก	๓	ท่าแฝก	๑๒
๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนพื้นเมืองเหนือเขื่อนสิริกิติ์ และแปรรูปวัตถุดิบ	๒	ท่าแฝก	๓๐
๓๑	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าแฝก อำเภอป่าด	๕	ท่าแฝก	๓๒
๓๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดบ้านปางกรุง	๗	น้ำไคร้	๑๐
๓๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าปางเกลือ	๔	น้ำไคร้	๓๔
๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยหมักชีวภาพบ้านปางเกลือ	๔	น้ำไคร้	๔๑
๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตลาดกลางผลิตทางการเกษตร ต.น้ำไคร้	๒	น้ำไคร้	๘๐
๓๖	วิสาหกิจชุมชนรวมพลคนเกษตร ม.๙	๙	น้ำไคร้	๔๓
๓๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติบ้านวังผาชัน	๖	น้ำไคร้	๑๖
๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าทองใบ	๖	น้ำไคร้	๑๖
๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านนากล่า	๘	น้ำไคร้	๑๕
๔๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำพริกสามวัย	๒	น้ำไคร้	๒๕
๔๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ทำไร่นาสวนผสม ม.๓ บ้านต้นขนุน	๓	น้ำไผ่	๑๒
๔๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านหนองแห้ว by nonghaew style	๖	บ้านฝ้าย	๑๕
๔๓	กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดห้วยมุ่นครบวงจร ๑	๑	ห้วยมุ่น	๒๐
๔๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตำบลห้วยมุ่น	๓	ห้วยมุ่น	๓๒
๔๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดห้วยมุ่น (Huaiman pineapple)	๒	ห้วยมุ่น	๒๕
๔๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรห้วยโป่ง	๑	ห้วยมุ่น	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าด,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านม่วง	๔	บ้านฝ้าย	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนไกรลาสวิทยาคม	๔	แสนตอ	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรยุวเกษตรกร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๓	๓	ท่าแฝก	๑๗
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจักษานบ้านปางเกลือ	๔	น้ำไคร้	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าโพธิ์	๑	เด่นเหล็ก	๑๐

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรกลุ่มน้ำพริกสามวัย	๒	น้ำไคร้	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพแปรรูปกล้วยหอมทอง	๙	ท่าแฝก	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรหมมไต้หวัน(บ้านวังผาชัน)	๖	น้ำไคร้	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์บ้านท่านา-ปากปาด	๑	แสนตอ	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทอผ้าบ้านหนองแห้ว nonghaew by style	๖	บ้านฝ้าย	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทอผ้าถิ่นสักใหญ่	๔	น้ำไคร้	๑๑
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปรรูปกล้วยบ้านห้วยเนียม	๕	น้ำไผ่	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
ห้วยไคร้	๒	แสนตอ	๑๐๗
ห้วยหูด	๓	แสนตอ	๔๗
แสนตอ	๔	แสนตอ	๖๒
แสนตอ ม.๔	๔	แสนตอ	๘๕
บ้านสวน	๕	แสนตอ	๔๖
บ้านสวน	๕	แสนตอ	๓๙
นาคันทุง	๖	แสนตอ	๕๘
ห้วยไคร้ ๒	๙	แสนตอ	๖๐
ท่าโพธิ์	๑	เด่นเหล็ก	๑๐
เด่นเหล็ก	๓	เด่นเหล็ก	๑๐๒
ต้นม่วง	๔	เด่นเหล็ก	๕๔
ปากห้วยแค	๕	เด่นเหล็ก	๓๐
น้ำไคร้	๑	น้ำไคร้	๘๒
นากล้า ๒๑	๒	น้ำไคร้	๔๐
นากล้า๗	๒,๘	น้ำไคร้	๑๐๕
ห้วยแมง	๓,๙	น้ำไคร้	๕๔
ปางเกลือ	๔	น้ำไคร้	๑๔๔
ห้วยน้ำไหล	๕	น้ำไคร้	๑๓
วังผาชัน	๖	น้ำไคร้	๖๔
ปางกรุง	๗	น้ำไคร้	๖๕
ห้วยไคร้ ๒	๙	น้ำไคร้	๖๐

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
นาผักฮาด	๑	น้ำไผ่	๑๒๙
ห้วยเตือ	๒	น้ำไผ่	๕๑
ต้นขนุน	๓	น้ำไผ่	๓๔
บ้านฝาย	๑	บ้านฝาย	๒๕
บ้านใหม่	๒	บ้านฝาย	๙๓
นาควาง	๓	บ้านฝาย	๗๕
ทรายขาว	๕	บ้านฝาย	๑๙
ชำปูน	๗	บ้านฝาย	๔๖
โคกทรายขาว	๘	บ้านฝาย	๑๗
ห้วยมุ่น	๒	ห้วยมุ่น	๖๑
ธรรมวงศ์	๖	ห้วยมุ่น	๒๒
ส่องสี	๗	ห้วยมุ่น	๑๗
มณีแก้ว	๘	ห้วยมุ่น	๒๕
สมทบ	-	-	๒๘๗
สหกรณ์การเกษตรตำบลท่าแฝก	๔	ท่าแฝก	๔๑๗

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบคต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
แสนตอ	-	๕	๑	-	๑	-	-	-	๑
บ้านฝาย	-	๘	-	๑	๑	-	๑	๑	๑
เด่นเหล็ก	-	๒	๑	-	๑	-	-	-	๑
น้ำไคร้	๑	๕	๑	๑	๑	-	-	-	๑
น้ำไผ่	-	๑	-	-	๑	-	-	-	๑
ห้วยมุ่น	-	๒	-	-	๑	-	-	-	๑
ท่าแฝก	-	๔	-	๑	๑	-	๑	-	๑
รวม	๑	๒๗	๓	๓	๗	-	๒	๑	๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอน้ำป่าด มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๐๓ ราย โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕๘ ราย อาสาปศุสัตว์ จำนวน ๕๘ ราย หมอдинอาสา จำนวน ๕๘ ราย รองลงมาคือ อาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๗ ราย ครูบัญชีอาสา จำนวน ๖ ราย ประมงอาสา จำนวน ๔ ราย และอาสาสมัครฝนหลวง

จำนวน ๑ ราย เศรษฐกิจเกษตร จำนวน ๑ ราย อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายปฏิบัติหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุ สัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
บ้านฝาย	-	-	๗	๙	๙	๙	-	-	๑
แสนตอ	-	๓	๖	๙	๙	๙	-	-	๑
เด่นเหล็ก	-	๑	๓	๖	๖	๖	-	-	๑
น้ำไคร้	-	๑	๔	๙	๙	๙	-	-	๑
น้ำไผ่	-	-	๓	๘	๘	๘	-	-	๑
ห้วยมุ่น	๑	-	๑	๘	๘	๘	-	๑	๑
ท่าแฝก	-	๑	๔	๙	๙	๙	-	-	๑
รวม	๑	๖	๒๘	๕๘	๕๘	๕๘	-	๑	๗

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอป่าตอ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอป่าตอ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
บ้านฝาย	๑	เกษตรทฤษฎีใหม่
รวม	๑	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอป่าตอ, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์หลัก)	ไร่นาสวนผสม	๒	น้ำไคร้
๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านห้วยหูด	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	แสนตอ

ที่	ชื่อศูนย์	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๓	ศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ ห้วยหูด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๓	แสนตอ
๔	กลุ่มแม่ล่อนตำบลแสนตอ	ศูนย์เรียนรู้การผลิตผลการเกษตร	๓	แสนตอ
๕	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๕	แสนตอ
๖	ศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านสวน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๕	แสนตอ
๗	ศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางไก่พื้นเมืองบ้านฝาย	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๖	บ้านฝาย
๘	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๖	บ้านฝาย
๙	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	บ้านฝาย
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๙	บ้านฝาย
๑๑	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านใหม่ ต.บ้านฝาย	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	๒	บ้านฝาย
๑๒	ศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๔	บ้านฝาย
๑๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๙	บ้านฝาย
๑๔	กลุ่มทำไม้กวาดจากดอกหญ้าบ้านเด่นเหล็ก	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลการเกษตร	๓	เด่นเหล็ก
๑๕	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนบ้านปางเกลือ	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	๔	น้ำไคร้
๑๖	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านวังผาชัน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๖	น้ำไคร้
๑๗	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชน (ถั่วเขียวผิวมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๓	น้ำไคร้
๑๘	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๗	น้ำไคร้
๑๙	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๕	น้ำไผ่
๒๐	กลุ่มวิสาหกิจสับปะรดห้วยมุ่น	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลการเกษตร	๒	ห้วยมุ่น
๒๑	ศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๗	ห้วยมุ่น
๒๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๔	ท่าแฝก
๒๓	ศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านห้วยผึ้ง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๔	ท่าแฝก
๒๔	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชน (ถั่วเขียวผิวมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๔	ท่าแฝก
๒๕	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชน (ถั่วเขียวผิวมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๖	บ้านฝาย
๒๖	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชน (ถั่วเขียวผิวมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๙	น้ำไคร้
๒๗	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บ้านต้นม่วง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๔	เด่นเหล็ก
๒๘	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนบ้านงอมสัก	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคปช.)	๓	ท่าแฝก

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๓ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	ห้วยมุ่น	แปลงใหญ่สับปะรดวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ตำบลห้วยมุ่น	สับปะรด	๓๖	๕๑๒
๒	น้ำไคร้	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง วิสาหกิจชุมชนตลาดกลางผลผลิตทางการเกษตร ตำบลน้ำไคร้ อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรธานี	มันสำปะหลัง	๑๖๒	๑,๐๕๒
๓	น้ำไคร้	แปลงใหญ่ถั่วเขียวบ้านห้วยแมง ตำบลน้ำไคร้ อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรธานี	ถั่วเขียว	๔๐	๓๕๙
๔	น้ำไผ่	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลน้ำไผ่ อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรธานี	ยางพารา	๕๗	๖๒๕
๕	น้ำไผ่	แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานการเลี้ยงโค-กระบือ ตำบลน้ำไผ่	โคเนื้อ	๔๕	๑,๓๒๑
๖	น้ำไผ่	แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคและกระบือ หมู่ ๑ ตำบลน้ำไผ่	โคเนื้อ	๔๕	๔๘๘
๗	เด่นเหล็ก	แปลงใหญ่หอมแดง หมู่ที่ ๓ ตำบลเด่นเหล็ก	หอมแดง	๔๕	๑๕๗.๕๐
๘	เด่นเหล็ก	แปลงใหญ่หอมแดง หมู่ที่ ๔ ตำบลเด่นเหล็ก	หอมแดง	๓๖	๑๕๐
๙	ท่าแฝก	แปลงใหญ่โคเนื้อวิสาหกิจชุมชนงอมมดขี้ดี	โคเนื้อ	๓๐	๑,๐๕๗
๑๐		แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนโคขุนพื้นเมืองเหนือเขื่อนสิริกิติ์และแปรรูปวัตถุดิบท้องถิ่น	โคเนื้อ	๓๐	๗๒๖
๑๑	ท่าแฝก	แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์โคพื้นเมืองเพื่อจำหน่าย	โคเนื้อ	๙๐	๑,๐๙๖
๑๒	ท่าแฝก	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๓	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๒	๗๕๕.๗๕
๑๓	ท่าแฝก	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๔,๙	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๒	๕๓๕.๕๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ.๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า สับปะรด

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[/] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

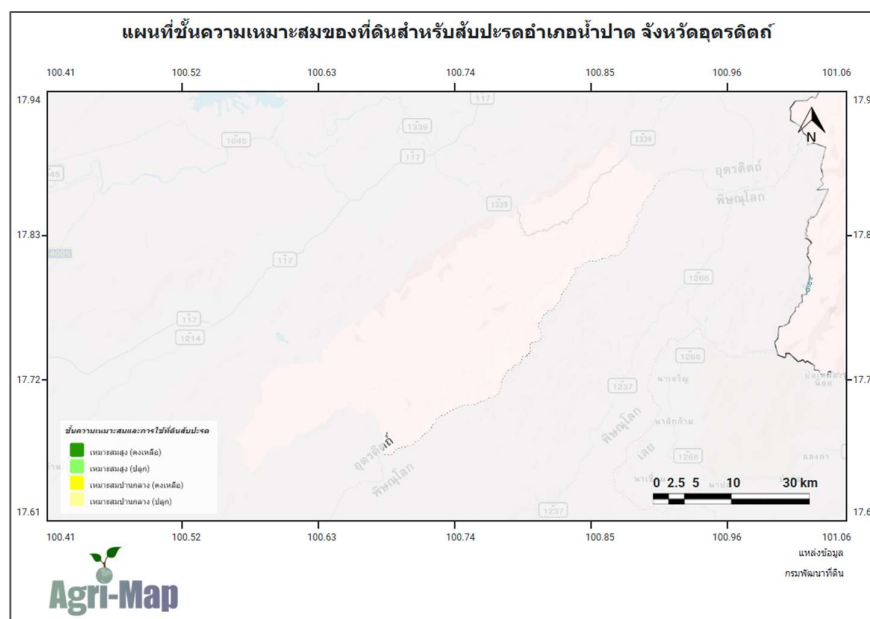
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก สับปะรด

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก กระจ่าง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอน้ำปาด	-	๓๒,๒๓๔.๓๐	-	-	๓๒,๒๓๔.๓๐
แสนตอ	-	๓๒,๒๓๔.๓๐	-	-	๓๒,๒๓๔.๓๐
บ้านฝาย	-	-	-	-	-
เด่นเหล็ก	-	-	-	-	-
น้ำไคร้	-	-	-	-	-
น้ำไผ่	-	-	-	-	-
ห้วยมุ่น	-	-	-	-	-
ท่าแฝก	-	-	-	-	-

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกสับปะรด

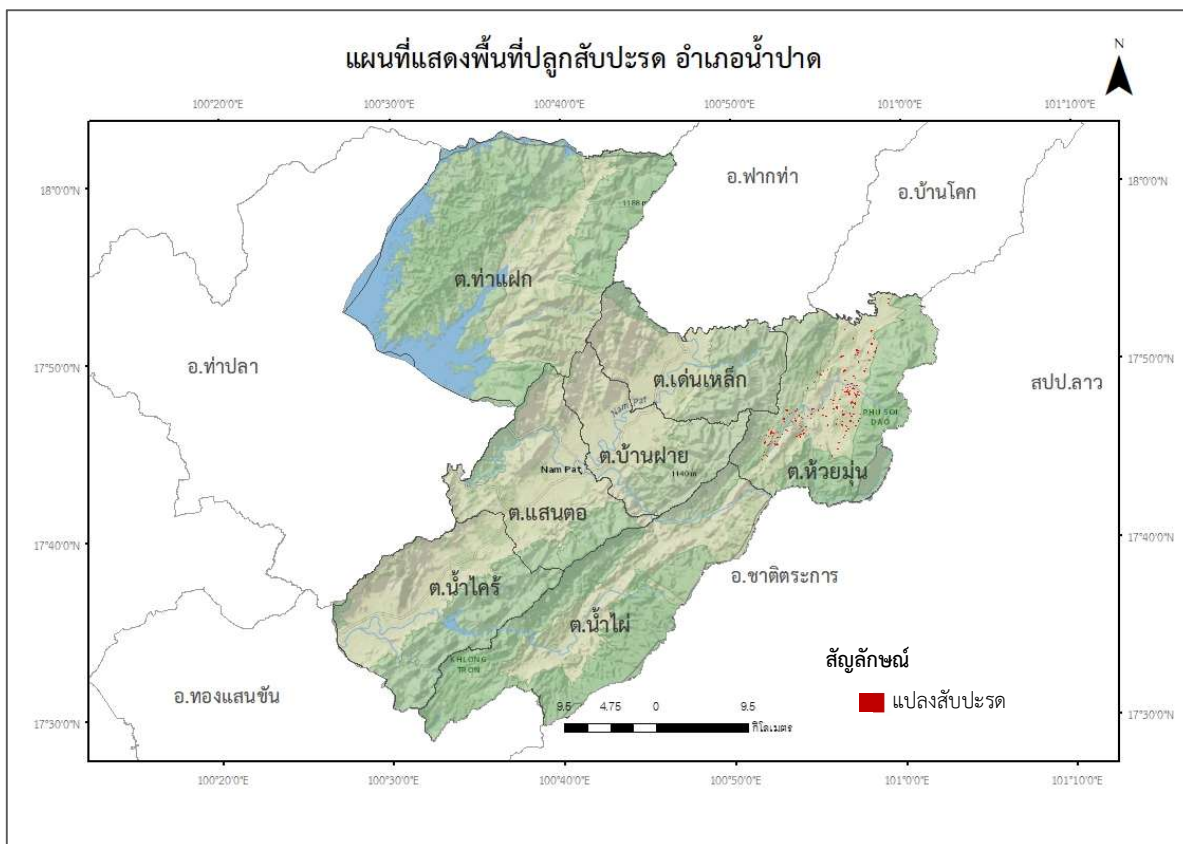
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกสับปะรด

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตสับปะรด

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
แสนตอ	-	-	-	-	-
บ้านฝาย	-	-	-	-	-
เด่นเหล็ก	-	-	-	-	-
น้ำไคร้	-	-	-	-	-
น้ำไผ่	๔๘	๕๔๕.๗๐	๔๕๘.๘๐	๑,๒๖๑.๗๐	๒.๗๕
ห้วยมุ่น	๓๒๐	๑๐,๓๖๘.๕๐	๙,๒๓๐.๒๐	๒๕,๓๘๓.๑๐	๒.๗๕
ท่าแฝก	-	-	-	-	-
รวม	๓๖๘	๑๐,๙๑๔.๒๐	๙,๖๘๙.๐๐	๒๖,๖๔๔.๗๕	๒.๗๕

ที่มา : <https://production.doae.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

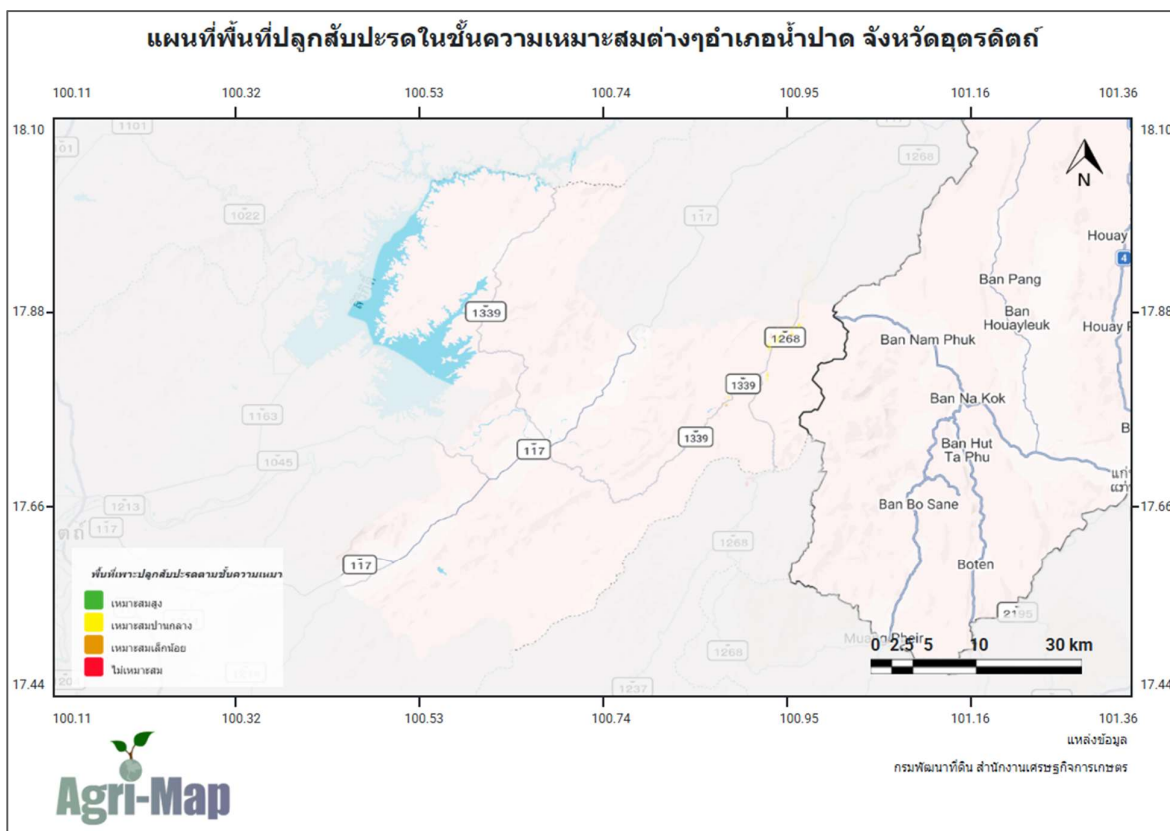
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด (พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ.๒๕๖๙)

(๓) พื้นที่ปลูกสับปะรดตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก สับปะรด (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอทับปุด	๕.๐๘	๑,๒๔๓.๙๓	๘๔.๘๔	๒๑๓.๘๔	๑,๕๔๗.๖๙
แสนตอ	-	-	-	-	-
บ้านฝาย	-	-	-	-	-
เด่นเหล็ก	-	-	-	-	-
น้ำไคร้	-	-	-	-	-
น้ำไผ่	๕.๐๘	๙.๓๖	๑๓.๘๑	๒.๖๗	๓๐.๙๒
ห้วยมุ่น	-	๑,๒๓๔.๕๗	๗๑.๐๓	๒๑๑.๑๗	๑,๕๑๖.๗๗
ท่าแฝก	-	-	-	-	-

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรดตามระดับชั้นความเหมาะสม

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี สายพันธุ์ที่ใช้คือ พันธุ์ปัตตาเวีย ที่ปลูกสืบทอดในตำบลห้วยมุ่นจนกลายเป็นพันธุ์ท้องถิ่น มีลักษณะผิวบาง ตาตั้ง เนื้อหนานุ่มสีน้ำผึ้ง รสชาติหวานฉ่ำไม่ระคายลิ้น เกษตรกรใช้หน่อดินจากต้นแม่ที่สมบูรณ์ในพื้นที่เท่านั้นเพื่อคงอัตลักษณ์ GI และความทนทานต่อสภาพอากาศท้องถิ่น

๒) การเตรียมดิน ไถพรวน ๑-๒ ครั้งเพื่อระบายน้ำ เนื่องจากสัปดาห์ไม่ชอบน้ำขัง ในพื้นที่ลาดชันจะไถตามแนวขวางความลาดชันเพื่อลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

๓) การปลูก นิยมปลูกแบบ "แถวคู่" ระยะระหว่างต้น x แถว ประมาณ ๓๐ x ๕๐ เซนติเมตร (ความหนาแน่น ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ ต้น/ไร่) เพื่อให้ต้นช่วยค้ำยันกันเองและจัดการง่าย วางหน่อเอียง ๔๕ องศาเพื่อป้องกันน้ำขังในยอดหน่อซึ่งอาจทำให้เน่าได้

๔) ระบบการให้น้ำ ส่วนใหญ่พึ่งพาน้ำฝนเป็นหลัก แต่ในฤดูแล้งเกษตรกรเริ่มใช้ "วัสดุคลุมดิน" เพื่อรักษาความชื้น

๕) การดูแลรักษา การบังคับดอก: เมื่อต้นอายุ ๑๐-๑๒ เดือน จะใช้เทคโนโลยี "เอทีฟอน (Ethephon)" ผสมน้ำหยดที่หยดเพื่อบังคับการออกดอกให้พร้อมกัน ช่วยให้บริหารจัดการเก็บเกี่ยวได้ง่ายขึ้น

๖) การใส่ปุ๋ย เน้นปุ๋ยที่มี โพแทสเซียม (K) สูง เช่น สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๐-๐-๖๐ ในช่วงพัฒนาผล เพื่อเพิ่มความหวานและคุณภาพเนื้อ เริ่มมีการส่งเสริมการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุน

๗) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวเมื่อผลเริ่มเปลี่ยนสี (๑-๒ ตา) หรือมีอายุประมาณ ๑๔๐-๑๕๐ วันหลังบังคับดอก

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การคัดเกรดตามน้ำหนักและคุณภาพเนื้อ (เนื้อ ๑ หอมหวาน / เนื้อ ๒ ส่งโรงงาน) มีการติดสติ๊กเกอร์ QR Code บนข้าวผล เพื่อระบุแหล่งที่มาและยืนยันยืนยันความเป็นสินค้า GI ห้วยมุ่นแท้

๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โรคยอดเน่าและรากเน่า (จากเชื้อรา Phytophthora) ป้องกันโดยการแช่หน่อพันธุ์ด้วยสารป้องกันเชื้อราก่อนปลูก เพลี้ยแป้ง ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคใบสีชมพู (Mealybug Wilt) ป้องกันโดยการกำจัดมดที่เป็นพาหะและการใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุม

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอน้ำปาด มีการปลูกสัปดาห์ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
สัปดาห์	←△→	→			←▽→	→						→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

(ที่มา ; สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

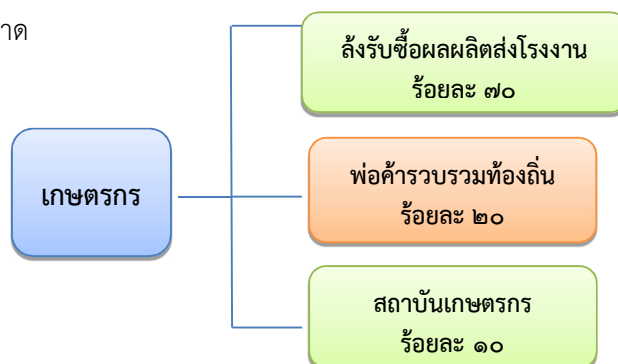
ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตสับปะรด ปี ๒๕๖๘

รายการ	นอกเขตชลประทาน (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ค่าไถเตรียมดิน	๑,๒๐๐	ไถพรวน ๒ ครั้ง (เฉลี่ยครั้งละ ๖๐๐ บาท ตามสภาพพื้นที่ลาดชัน)
ค่าพันธุ์ (หน่อพันธุ์)	๖,๔๐๐	ใช้ ๘,๐๐๐ หน่อ/ไร่ x ๐.๘๐ บาท (กรณีซื้อหรือมูลค่าโอกาสได้รับ)
ค่าแรงปลูก	๒,๔๐๐	ค่าจ้างแรงงานท้องถิ่น ประมาณ ๘ แรง (แรงละ ๓๐๐ บาท)
ค่าปุ๋ยเคมี	๔,๕๐๐	สูตร ๑๖-๑๖-๘ และ ๑๓-๑๓-๒๑ รวม ประมาณ ๓-๔ กระสอบ
ค่าใส่ปุ๋ยเคมี	๙๐๐	แบ่งใส่ ๓ ครั้ง (ครั้งละ ๑ แรง/ไร่)
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช(คุม/ฆ่าหญ้า)	๑,๐๐๐	สารคลุมและกำจัดวัชพืชตามระยะการเติบโต
ค่าฉีดพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช(คุม/ฆ่าหญ้า)	๘๐๐	จ้างฉีดพ่น ๒ ครั้ง (ครั้งละ ๔๐๐ บาท)
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๘๐๐	เน้นกลุ่มยาฆ่าหน่อและกำจัดเพลี้ยแป้ง/มด
ค่าฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๖๐๐	ฉีดพ่นตามการระบาด (ประมาณ ๑-๒ ครั้ง)
ค่าสารบังคับออกดอก	๓๐๐	เอทีฟอน
ค่าแรงหยอดสารบังคับออกดอก	๖๐๐	ใช้แรงงานหยอดที่ละต้น (ประมาณ ๒ แรง)
ค่าเก็บเกี่ยว	๑,๒๐๐	ค่าจ้างแรงงานท้องถิ่น ประมาณ ๔ แรง (แรงละ ๓๐๐ บาท)
ค่าขนส่ง	๑,๐๐๐	ค่าขนส่งจากหน้าสวนไปยังลานรับซื้อ
รวม	๒๑,๗๐๐	

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดสับปะรด อำเภอน้ำป่าด
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ.๒๕๖๙)

- ๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
 มีแหล่งรับซื้อ รวม ๑ แห่ง
 - อยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบล ห้วยมุ่น จำนวน ๑ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๒๕๐ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๖ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๑	ห้วยมุ่น	กลุ่ม	จักรกลฯ แปลงใหญ่
๒	๖	ห้วยมุ่น	กลุ่ม	การผลิตสับประรดคุณภาพ GAP
๓	๖	ห้วยมุ่น	กลุ่ม	การผลิตสับประรดคุณภาพ GAP
๔	๓	ห้วยมุ่น	กลุ่ม	การแปรรูป
๕	๑	ห้วยมุ่น	กลุ่ม	วิสาหกิจชุมชน
๖	๒	ห้วยมุ่น	กลุ่ม	วิสาหกิจชุมชน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน
แปลงใหญ่	๑	แปลงใหญ่สับประรด วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ตำบลห้วยมุ่น อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์
วิสาหกิจชุมชน	๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกสับประรดห้วยมุ่นบ้านห้วยโป่ง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับประรดห้วยมุ่น (Huaiman pineapple)

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าสับปะรด อำเภอป่าตอง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ภูเขาในตำบลห้วยมุ่น เป็นพื้นที่เกษตรอาศัยน้ำฝน ๑๐๐% ไม่มีเอกสารสิทธิ์	มีลานรับซื้อในชุมชนและ จุดคัดเกรดเบื้องต้น	ขนส่งไปตลาดไท ตลาดนัดในจังหวัด และต่างจังหวัด
	ปัญหา Pain point	ความเสี่ยงจากฝนทิ้งช่วง กระทบคุณภาพผลผลิต	พื้นที่เพาะปลูกอยู่ห่างไกล และลาดชัน ทำให้ค่าขนส่ง สูง	ระยะทางในการขนส่ง สู่ตลาดปลายทางไกล กระทบต่อความสด
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้แอปพยากรณ์อากาศที่ แม่นยำเพื่อวางแผนการใส่ ปุ๋ย	ใช้ Mapping เทคโนโลยี วางแผนเส้นทางเก็บเกี่ยว เพื่อลดค่าเชื้อเพลิง	พัฒนาระบบ Traceability (QR Code Gi) ระบุพิกัดแปลงปลูก บนบรรจุภัณฑ์
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็น ผู้สูงอายุ	มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและ พ่อค้าคนกลางเป็นผู้ รวบรวม	กลุ่ม Young Smart Farmer เริ่มเข้ามาทำ ตลาดออนไลน์ (D๒C)
	ปัญหา Pain point	ขาดแคลนแรงงานคนรุ่นใหม่ ในการดูแลแปลงที่ต้องใช้ แรงงานหนัก	เกษตรกรสูงวัยขาดอำนาจ ต่อรองราคา มักขึ้นกับพ่อค้า คนกลางที่เข้ามารับซื้อ	ผู้บริโภคทั่วไปยังสับสน ระหว่างสับปะรดห้วย มุ่นแท้กับพันธุ์ ปัดตาเวียจากแหล่งอื่น
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกล เช่น โดรน เพื่อทุ่นแรง ผู้สูงอายุ	ใช้แอปพลิเคชันข้อมูล ราคากลาง เพื่อสร้างความ โปร่งใสในการรับซื้อ	สร้าง Content Marketing ผ่าน TikTok/FB โดยเน้น Storytelling ของคน ในพื้นที่
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	สินค้ามีอัตลักษณ์ GI รสชาติ หวานฉ่ำ	การคัดเกรดแยกตามขนาด (ใหญ่ กลาง เล็ก) และ เกรดเนื้อ	จำหน่ายทั้งแบบผล สดและส่งเข้าโรงงาน แปรรูป
	ปัญหา Pain point	ผลผลิตกระจุกตัวในช่วง เดือน ส.ค. - ก.ย. ทำให้ ราคาตกต่ำ	ขาดเทคโนโลยีการเก็บ รักษาทำให้สินค้าเน่าง่าย	รายได้สุทธิต่อไร่ยังผัน ผวนตามตลาดกลาง ไม่สอดคล้องกับ ต้นทุนที่สูงขึ้น
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้เทคโนโลยีบังคับออกดอก นอกฤดูเพื่อกระจายผลผลิต ให้ออกตลอดปี	วิจัยและพัฒนานวัตกรรม แปรรูป (เช่น สับปะรด อบแห้ง Freeze dry) เพิ่ม มูลค่า	พัฒนา E-Marketplace เฉพาะ สินค้า GI เพื่อตัดวงจร พ่อค้าคนกลาง

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากสินค้า GI สับปะรดห้วยมุ่นด้วยระบบ Smart Traceability และ Digital Marketing
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๔. หลักการและเหตุผล	<p>อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ โดยเฉพาะ "สับปะรดห้วยมุ่น" ซึ่งได้รับจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลฐานเศรษฐกิจภาคเกษตรปัจจุบันพบว่า รายได้สุทธิเฉลี่ยของเกษตรกรยังคงเผชิญความผันผวน โดยมีรายได้เฉลี่ยเพียงประมาณ ๕๒,๕๗๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงตลาดที่ยังขาดประสิทธิภาพ</p> <p>ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ ได้แก่ ประการแรก ปัญหาการสวมสิทธิ์สินค้า GI โดยผลผลิตจากแหล่งอื่นที่ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน ทำให้ชื่อเสียงและมูลค่าของสับปะรดห้วยมุ่นถูกกลดทอนลง ผู้บริโภคขาดความมั่นใจในการเลือกซื้อสินค้าแท้ ประการที่สอง เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๔) เข้าสู่สังคมสูงวัยและพึ่งพาช่องทางจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลางเป็นหลัก (ร้อยละ ๗๐) ทำให้ขาดอำนาจต่อรองราคาและไม่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลผู้บริโภคโดยตรงได้ และ ประการสุดท้าย การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคในยุคดิจิทัลที่ต้องการความโปร่งใสของแหล่งที่มา (Traceability) และความสะดวกในการสั่งซื้อผ่านระบบออนไลน์</p> <p>เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรน้ำปาด สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองน้ำปาดจึงได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ ภายใต้ "โครงการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากสินค้า GI สับปะรดห้วยมุ่นด้วยระบบ Smart Traceability และ Digital Marketing" โดยการจัดทำระบบการทวนสอบย้อนกลับด้วยเทคโนโลยี QR Code รายแปลง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานความปลอดภัยและอัตลักษณ์สินค้า ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการตลาดดิจิทัลและสร้างเครือข่าย Young Smart Farmer เพื่อเปลี่ยนบทบาทเกษตรกรจากการเป็น "ผู้ผลิต" ไปสู่การเป็น "ผู้ประกอบการเกษตร" การดำเนินโครงการดังกล่าวไม่เพียงแต่จะช่วยปกป้องสิทธิ์และเพิ่ม</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	มูลค่าให้กับสินค้า GI เท่านั้น แต่ยังคงคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ "เมืองมหัศจรรย์แห่งผลไม้" และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่มุ่งเน้นการใช้ดิจิทัลขับเคลื่อน เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้ที่มั่นคง และสามารถสืบทอดอาชีพเกษตรกรไปยังคนรุ่นใหม่ได้อย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างระบบทวนสอบย้อนกลับ สินค้า GI สับปะรดห้วยมุ่น ๒. เพื่อยกระดับทักษะการตลาดดิจิทัลให้กับเกษตรกรและทายาทเกษตรกร ๓. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดดิจิทัลและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในระบบ Smart Traceability จำนวน Young Smart Farmer ที่ผ่านการอบรม Content Marketing และจำนวนช่องทางจำหน่ายออนไลน์ (FB/TikTok) ที่เปิดใหม่หรือปรับปรุง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลน้ำเฒ่าและตำบลห้วยมุ่น อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์
๘. กิจกรรมหลัก (๑) จัดทำระบบทวนสอบ (๒) การตลาดดิจิทัล	โครงการจะใช้โมเดล "คนรุ่นใหม่ขับเคลื่อน คนรุ่นเดิมผลิต" โดยใช้เทคโนโลยี ๒ ส่วนหลัก: ๑. จัดทำฐานข้อมูลพิกัดแปลงปลูกรายแปลง เชื่อมโยงข้อมูลเกษตรกรและใบรับรอง GI/GAP เข้ากับระบบ QR Code ๒. ออกแบบและจัดทำป้าย QR Code ที่ระบุข้อมูลเกษตรกรและกระบวนการผลิต เกือบเกี่ยว ๓. เปลี่ยนจาก Passive Selling (รอพ่อค้า) เป็น Active Selling (หาผู้บริโภค) ด้วยการจัดอบรม YSF/ทายาทเกษตรกร ในพื้นที่ให้เป็นนักการตลาดชุมชน อบรมการสร้าง Content บน TikTok และ Facebook จำนวน ๓๐ - ๕๐ คน
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแปลงใหญ่ สับปะรดห้วยมุ่น
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	กุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๖๐ (เน้นช่วงก่อนและระหว่างฤดูกาลเก็บเกี่ยว)
๑๑. งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. มีแผนที่พิกัดแปลงปลูกสับปะรดที่ได้รับการรับรอง GI และ GAP ครบ ๑๐๐% ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๒. มีสติ๊กเกอร์หรือป้าย QR Code ประจำผลผลิต ๓. ได้เกษตรกรรุ่นใหม่และทายาทผ่านการอบรมทักษะการสร้าง Content และการตลาดออนไลน์จำนวน ๓๐-๕๐ ราย ๔. มีเพจ Facebook หรือ ช่อง Tiktok ประจำสวนที่เปิดใช้งานได้จริงและมีการเคลื่อนไหว ๕. มีคู่มือการจัดการบรรจุภัณฑ์และการขนส่งสินค้าพรีเมียมสำหรับเกษตรกร ๑ ฉบับ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับการขายแบบเดิม เกิดความร่วมมือระหว่างคนสองวัยในครัวเรือน ช่วยลดปัญหาการทิ้งร้างพื้นที่เกษตรและปัญหาแรงงานสูงวัยในระยะยาว

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการยกระดับ เศรษฐกิจฐานราก สินค้า GI สับปะรด ห้วยมุ่นด้วยระบบ Smart Traceability และ Digital Marketing	๑.ฐานข้อมูล เกษตรกร GI/GAP	๑. จัดทำระบบ Smart Traceability ขึ้น ทะเบียนที่กักแปลงและ ออก QR Code ราย แปลง	๑. ระบบฐานข้อมูลพิกัดแปลง ดิจิทัล ๑ ระบบ	๑. เกษตรกรมี ช่องทางขายตรง (D๒C) เพิ่มขึ้นและลด การพึ่งพาพ่อค้าคน กลางลงร้อยละ ๒๐	๑. รายได้สุทธิครัวเรือน เกษตรกรเพิ่มขึ้น	งบพัฒนา จังหวัด	๒๕๗๐
	๒.ทีมวิทยากรด้าน Digital Marketing และระบบ IT	๒.อบรมทักษะการเล่า เรื่องและการขาย ออนไลน์ผ่าน TikTok/FB	๒. เครือข่าย YSF หรือทายาท เกษตรกร ๓๐-๕๐ ราย ที่ทำ ตลาดออนไลน์ได้จริง	๒. ราคาจำหน่ายผลสด เกรดพรีเมียมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐ จากความ เชื่อมั่นในแบรนด์ GI	๒.เกิดสังคมเกษตร อัจฉริยะที่ดึงดูดคนรุ่นใหม่ กลับมาประกอบอาชีพใน ถิ่นกำเนิด ๓.สับปะรดห้วยมุ่นเป็น สินค้า Brand Leading ของจังหวัดอุตรดิตถ์ใน ระดับสากล		

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน. (๒๕๖๙). ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์: โครงการชลประทานอุตรดิตถ์
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๙). ข้อมูลกลุ่มชุดดินและสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาที่ดิน.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (๒๕๖๙). ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. (๒๕๖๙). ข้อมูลปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ จังหวัดอุตรดิตถ์. กรุงเทพฯ: กรมอุตุนิยมวิทยา.
- ที่ว่ากรมอำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. (๒๕๖๙). ข้อมูลเขตการปกครองและข้อมูลพื้นฐานอำเภอ น้ำปาด. อุตรดิตถ์: ที่ว่าการอำเภอ น้ำปาด.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). การใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอ น้ำปาด [ออนไลน์]. ๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). ทรัพยากรดินของอำเภอ น้ำปาด [ออนไลน์]. ๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). ทรัพยากรน้ำของอำเภอ น้ำปาด [ออนไลน์]. ๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). พื้นที่ป่าไม้อำเภอ น้ำปาด [ออนไลน์]. ๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม (ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) [ออนไลน์]. ๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]
- สำนักงานเกษตรอำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: สำนักงานเกษตรอำเภอ น้ำปาด.
- สำนักงานประมงจังหวัดอุตรดิตถ์. (๒๕๖๙). ข้อมูลด้านประมง อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: สำนักงานประมงจังหวัดอุตรดิตถ์.
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ น้ำปาด.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลผลิตภัณฑ์ OTOP อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ น้ำปาด.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์. (๒๕๖๙). ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์.
- สำนักทะเบียนอำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลจำนวนครัวเรือนและประชากร อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์: สำนักทะเบียนอำเภอ น้ำปาด.